

صد مقاله

از

صد وکیل

(جلد اول)

به مناسبت گرامی‌داشت یکصدمین سالگرد تأسیس نهاد وکالت در ایران

۱۳۸۸-۱۲۸۸

به کوشش:

محمود خان میرزایی - فرید رفعت‌خو

رفت خو، ۱۳۶۴

صد مقاله از صد وکیل، تألیف فرید رفت خو، محمود خان میرزایی، نشر روان، ۱۳۸۹.
هشت، ۶۲۴ ص: تصویر.

ISBN: 978-964-8345-53-7

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا:

یادداشت: به مناسبت گرامیداشت یکصدمین سالگرد تأسیس نهاد وکالت در ایران ۱۳۸۸-۱۳۸۸.

موضوع: حقوق - - مقاله‌ها - - خطابه‌ها.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۹ ص ۴ خ ۵۶۱ / K

رده‌بندی دیویی: ۳۴۰/۲

شماره کتابشناسی ملی: ۱۹۹۸۳۲۶

کلیه حقوق قانونی و شرعی برای مؤلف محفوظ است. تکثیر تماماً یا قسمتی از این اثر به صورت حروفچینی و چاپ مجدد، چاپ افست، پلکی‌کپی، فتوکپی و انواع دیگر چاپ ممنوع است. نقل مطالب به صورت معمول در مقاله‌های تحقیقاتی با ذکر نام کامل ناشر و کتاب آزاد است. متخلفان به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان، تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

پست الکترونیکی

raven_shams@yahoo.com

□ صد مقاله از صد وکیل (جلد اول)

□ تألیف: فرید رفت خو- محمود خان میرزایی

□ ناشر: نشر روان با همکاری کمیسیون روابط عمومی کانون وکلای دادگستری مرکز

□ نوبت چاپ: اول

□ تعداد صفحات: ۶۳۲ صفحه

□ شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

□ لیتوگرافی، چاپ و صحافی: طیف‌نگار

□ تاریخ نشر: بهار ۱۳۸۹

□ قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال

ISBN: 978-964-8345-53-7

□ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۳۴۵-۵۳-۷

مرکز بخش: میدان آرژانتین، خیابان زاگرس، کانون وکلای دادگستری، کمیسیون روابط عمومی

فهرست مقالات

- ۱- وصیت در موارد فوق العاده (غیرعادی) (دکتر میرسید حسن امامی) ۲
- ۲- حقوق دارندگان اسناد تجاری نسبت به مدیران و سهامداران اولیه شرکتها و همچنین ظهر نویسان (دکتر علیرضا آذربایجانی) ۷
- ۳- صداقت وکیل دادگستری در مقابل دستگاه قضائی و تقابل آن با حفظ اسرار و مصلحت موکل (جواد آقابالی) ۱۲
- ۴- رابطه دلیل و مدلول از نظر علمی (عیسی ضیاء ابراهیمی) ۱۵
- ۵- تشکیل پرونده‌های شخصیتی (دکتر علی ابهری) ۱۹
- ۶- حقوق و تاریخ (دکتر نعمت ... احمدی) ۲۵
- ۷- چالش های ورود کشورهای اسلامی به نظام حقوقی - اقتصادی بین المللی با تأکید بر ایران (دکتر بهروز اخلاقی) ۲۸
- ۸- حاکمیت قوانین بین المللی و حاکمیت بین المللی قوانین (دکتر حسن ارسنجانی) ۴۱
- ۹- درباره دادگاههای اختصاصی یا فوق العاده (دکتر جهانبخش ارفع زنگنه) ۴۵
- ۱۰- تابعیت اطفال متولد در ایران از مادران ایرانی (دکتر بهشید ارفع‌نیا) ۴۹
- ۱۱- شرط ضمن العقد (محمد اعتضاد) ۵۷
- ۱۲- حقوق بشر، محیط زیست و توسعه پایدار (دکتر گودرز افتخار جهرمی) ۶۱
- ۱۳- مسئولیت حرفه‌ای وکیل، حق الوکاله وکیل (دکتر محمدحسین اسماعیل افراسیابی) ۶۵
- ۱۴- خلیج فارس و نام آن (احمد اقتداری) ۷۴
- ۱۵- اعتصاب به عنوان سبب معافیت از مسئولیت متصدی حمل و نقل کالا (دکتر پروین اکبرینه) ۸۳
- ۱۶- ماده ۱۰ قانون مدنی مبنای قانونی انواع قراردادهای خصوصی (دکتر مصطفی امامی) ۸۹
- ۱۷- نام شرکت (دکتر نورالدین امامی) ۹۴
- ۱۸- جانشینی در حقوق بین الملل (دکتر عبدالکریم انواری) ۱۰۱
- ۱۹- معامله باطل و غیر نافذ (آرمائیس بارونیانس) ۱۰۹
- ۲۰- بررسی برخی مشکلات در مورد دعاوی تابعیت (رحیم باغبان) ۱۱۴
- ۲۱- لزوم ایجاد رشته‌های تخصصی برای وکلای دادگستری (دکتر آلبرت برناردی) ۱۱۸
- ۲۲- مبانی حکومت در اسلام (دکتر جعفر بوشهری) ۱۲۱

- ۲۳- ماهیت حقوقی مسئولیت مدنی دولت در قبال اعمال زیانبار خود (سیدعلی محمد پناهنده) ۱۲۹
- ۲۴- قائم مقامی در مطالبه خسارت معنوی بعد از فوت زیان‌دیده (محمد رضا پیرهادی) ۱۳۴
- ۲۵- بررسی تطبیقی ماده ۱۰۵ مجازات اسلامی در فقه و شرع مقدس اسلام و تطبیق آن با تبصره ۴ ماده ۲۰ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب با اصلاحات بعدی آن (علیرضا پیغامی نسب) ۱۴۴
- ۲۶- تابعیت زن شوهردار (دکتر ابراهیم تقوایی) ۱۴۹
- ۲۷- بازهم درباره ماده ۱۸۷ قانون برنامه سوم توسعه (دکتر رضا تمدن) ۱۵۴
- ۲۸- ابطال موادی از آئین نامه اجرایی لایحه استقلال قانون وکلای دادگستری (احمد جاوید تاش) ۱۵۸
- ۲۹- تحلیل حق دفاع از لحاظ فردی و اجتماعی (دکتر سید محمد رضا جلالی نائینی) ۱۶۴
- ۳۰- ریشه‌یابی تراکم دعاوی مداخله افسراد فاقد صلاحیت در تنظیم قراردادهای خصوصی (دکتر یحیی جلیلود) ۱۶۹
- ۳۱- رعایت قانون سوءاستفاده از قانون پیرامون افزایش سرمایه در شرکت‌های تجاری (حمید جنتی) ۱۷۴
- ۳۲- آیین‌نامه برای قانون منسوخ (سید محمد جندقی کرمانی پور) ۱۷۸
- ۳۳- قاضی و وحدت قضائی (دکتر موسی جوان) ۱۸۳
- ۳۴- بی‌تفاوتی (دکتر سید محمد تقی حائری‌فر) ۱۸۶
- ۳۵- رفع شبهه ادارات ثبت و علانم در اجرای قانون و تصمیمات قضائی (دکتر کریم حسینی) ۱۹۰
- ۳۶- بررسی شروع به قتل عمدی از طریق ارتکاب نوعاً کشنده (سید مهدی حجتی) ۱۹۴
- ۳۷- ماده ۸ قانون اصلاح پاره ای از قوانین دادگستری اختیارات فوق العاده دادگاههای مدنی برای کشف واقع و خودداری از اقدامات غیر مؤثر (محمد خاور) ۱۹۸
- ۳۸- آیا رفع اثر از دستور موقت الزامی است؟ (ارسلان خلعت‌بری) ۲۰۶
- ۳۹- دفاع حق نخست (سید محمد علی دادخواه) ۲۱۱
- ۴۰- قاضی و مسئله تعارض قوانین عادی با قانون اساسی (دکتر حبیب دادفر) ۲۱۹
- ۴۱- آیا بازداشت کفیل در اجرای ثبت قانونی است؟ (دکتر ضیاء الدین دادوند) ۲۲۴
- ۴۲- سند در قلمرو حقوق مدنی و حقوق تجارت (علی اکبر درخشانی) ۲۲۷
- ۴۳- یافته‌های جرم‌شناسی در پیشگیری از بزه دیدگی، با تکیه بر کاهش فرصت ارتکاب جرم (محمد امین درویش) ۲۳۹
- ۴۴- مشکلات ناشی از تنظیم سند عادی در معاملات غیر منقول (سید احمد ذوالمجد طباطبائی) ۲۴۷
- ۴۵- تنگناهای امر و کالت (شیرزاد رحمانی) ۲۵۰

- ۲۵۴ - ۴۶- رفع تعارض از اسناد مالکیت (زین العابدین زاخری)
- ۲۶۱ - ۴۷- مصونیت شغلی و کلای دادگستری (دکتر عباس زراعت)
- ۲۶۸ - ۴۸- یک کشور و دو نظام حقوقی و قضائی (جلال زرینی)
- ۲۷۲ - ۴۹- چک - سند ذمه‌ای ثبتی - محکوم به - سفته (ابوالمحسن سالمی)
- ۲۷۵ - ۵۰- مورد لعان (غلامعلی سبحانی)
- ۲۸۰ - ۵۱- ساختار و تشکیلات سازمانی کانون وکلا (کیومرث سپهری)
- ۲۸۷ - ۵۲- حق بر محیط زیست سالم (سید اصغر سجادی)
- ۲۹۲ - ۵۳- وظائف اخلاقی و کلاء بمناسبت استقلال کانون (محمود سرشار)
- ۳۰۴ - ۵۴- مفاهیم تروریسم در قاموس زورمندان جهان (محمدعلی سفری)
- ۳۱۰ - ۵۵- بازخوانی سوگند و کالت (عبدالفتاح سلطانی)
- ۳۱۶ - ۵۶- مسئولیت کیفری بزهکاران زیر ۱۸ سال در ایران (عباس سلمانپور)
- ۳۲۱ - ۵۷- قانون استقلال کانون وکلای دادگستری (دکتر محمد شاهکار)
- ۳۲۴ - ۵۸- اخلاق حرفه‌ای - حفظ اسرار (بیژن شقاقی)
- ۳۳۰ - ۵۹- اثر عامل وراثت و محیط در ارتکاب جرائم (دکتر جواد شهیدی)
- ۳۳۵ - ۶۰- ادله اثبات دعوی و ادله اثبات احکام (دکتر مهدی شهیدی)
- ۳۴۰ - ۶۱- قانون و شخصیت (دکتر پرویز صانعی)
- ۳۴۹ - ۶۲- طبقات آیات (خلیل صبری)
- ۳۵۶ - ۶۳- وکالت زوجه در طلاق و تفویض حق طلاق به او (دکتر سید حسین صفائی)
- ۳۷۴ - ۶۴- عقاید متخصصین درباره جوانان و نوجوانان بزهکار (جاوید صلاحی)
- ۳۷۷ - ۶۵- خلاصه مباحثات و استدلالات راجع به اصل صلاحیت ملی (فرامرز ضیاء طبری)
- ۳۸۵ - ۶۶- کنگره دوم حقوق تطبیقی لاهه و مصوبه تاریخی آن درباره حقوق اسلامی (محمد صادق ضیایی)
- ۳۸۹ - ۶۷- درباره ارزش و غرامت (ضرر و زیان) (دکتر علی محمد طباطبائی)
- ۳۹۷ - ۶۸- دلایل خلاف بین شرع بودن یک حکم قطعی (دکتر فریدون طوسی)
- ۴۰۰ - ۶۹- توقیف ملک و مقایسه تامین خواسته با دستور موقت (غلامرضا طیرانیان)
- ۴۰۵ - ۷۰- سازمان جهانی مالکیت معنوی (دکتر محمود عرفانی)
- ۴۱۰ - ۷۱- وقف مالیت (محمد حسن عظمتی)
- ۴۱۸ - ۷۲- علل ارتکاب جرائم جوانان و لزوم تشکیل دادگاههای صغار (غفت عمیدی نوری)

- ۷۳- وصیت عقد است و یا ایقاع؟ (مرتضی نهایندی غروی) ۴۲۸
- ۷۴- تهاتر (علی فتحی‌پور) ۴۳۱
- ۷۵- خاطره‌ای تلخ از تصویب لایحه‌ای در مجلس سوم (دکتر محمد فرض‌پور ماچیان) ۴۳۷
- ۷۶- مختصری در اطراف مسئولیت حقوقی (دکتر ابوالبشر فرمانفرمایان) ۴۳۹
- ۷۷- جایگاه اصل منع مجازات مضاعف در قوانین کیفری ایران (دکتر حسن فرهودی‌نیا) ۴۴۷
- ۷۸- تقصیر مدرن در حقوق ایران (فرشید فولادوند) ۴۵۴
- ۷۹- قانون چیست؟ (رضا فیض مهدوی) ۴۶۰
- ۸۰- کلاهبرداری به وسیله چک (دکتر محمدحسین قائم مقامی) ۴۶۶
- ۸۱- تلقی دادگستری به عنوان یک بنگاه اقتصادی (فرید قدس گویا) ۴۷۳
- ۸۲- بررسی چالش‌های قانونی کودک‌آزاری جنسی در ایران (دکتر رزا قراچورلو) ۴۷۷
- ۸۳- نقش وکیل دادگستری در توسعه قضائی (دکتر نصرالله قهرمانی) ۴۸۹
- ۸۴- مرور زمان و اجرا اسناد رسمی (دکتر امیرناصر کاتوزیان) ۴۹۴
- ۸۵- اعتبار افراد در امور کیفری (بهمن کشاورز) ۴۹۹
- ۸۶- نگاهی دیگر به ماتیکان هزار دانستان (مادگان هزار دادستان) (علی کاکای افشار) ۵۰۸
- ۸۷- لزوم تأمین ضمانت اجرائی برای صلحنامه های تنظیمی از طرف وکلای دادگستری (حشمت‌الله کوهی کمالی دهکردی) ۵۳۸
- ۸۸- صلاحیت اخلاقی قاضی از نظر امیر مومنان (دکتر تقی لطفی) ۵۴۴
- ۸۹- استقلال کانون وکلای دادگستری (دکتر سید محمود مصطفوی کاشانی) ۵۴۷
- ۹۰- بحث در اطراف ماده ۱۲۷۳ قانون مدنی راجع به اقرار (علی محمد مدرس) ۵۵۷
- ۹۱- مسئولیت کیفری قتل در حال مستی در حقوق انگلستان (دکتر محمدرضا مفاضی) ۵۶۴
- ۹۲- چشم انداز آینده کانونهای وکلای دادگستری ایران (دکتر علی مندنی‌پور) ۵۶۷
- ۹۳- مدیران در شرکتهای سهامی (عباس مهاجریان) ۵۷۶
- ۹۴- بحثی پیرامون نفقه در ماده ۱۰۸۵ ق.م.م (معصومه مهرنامی) ۵۸۰
- ۹۵- استفاده از فرصت‌های شغلی در شرکتهای ایرانی (دکتر مرتضی نصیری) ۵۸۳
- ۹۶- تسلیم مبیع - تادیه ثمن (ضیاء الدین نقابت) ۵۹۳
- ۹۷- اصلی منطقی و ناب گرفتار مفاهیمی مملو از ابهام (دکتر رضا نوربها) ۵۹۶
- ۹۸- حساب ذخیره ارزی (رضا نوروزی) ۶۰۳

۹۹- مینای حقوق هوایی و مقررات بین‌المللی سازفان هواپیمائی کشور (شادروان دکتر احمد هومن) ۶۱۱

۱۰۰- نگاهی به تاریخ وکالت (محمدحسین یزدی صمدی) ۶۱۷

به نام خداوند جان و خرد کزین برتر اندیشه برنگذرد

پیشگفتار

با توجه به اینکه یکصد سال از تاسیس نهاد وکالت در ایران می گذرد، موافقت گردید که به عنوان یاد بود کتابی که شامل صد مقاله از صد وکیل دادگستری باشد تهیه و در اختیار علاقمندان قرار گیرد.

نظر به اینکه قدردانی از زحماتی که وکلای پیش کسوت دادگستری در پیشبرد حرفه وکالت و جلب احترام جامعه ایرانی به این حرفه شریف معمول داشته اند، همواره مورد توجه هیات مدیره محترم کانون وکلای دادگستری بوده است بنابراین تصمیم گرفته شد که تعداد سی و سه مقاله به وکلانی که در قید حیات نمی باشند و اکثر آنها از اساتید دانشکده های حقوق و صاحب نظران مسائل حقوقی بوده اند و تعداد پنجاه مقاله نیز به وکلای محترم دادگستری کانون مرکز و تعداد هفده مقاله به وکلای محترم دادگستری سایر کانونها اختصاص داده شود. سعی بر این بوده است که این کتاب گزارشی از تلاش های وکلای دادگستری در زمینه های مختلف حقوقی در امر تحقیق و پژوهش باشد و هر چند که جمع آوری مقالات چاپ شده در طول این سال ها امر دشواری تلقی نمی گردد، لیکن آن چه انجام یافته نیز مصون از خطا و اشتباه نمی باشد اما چه چاره که:

به راه بادیه رفتن به از نشستن باطل وگر مراد نیابم به قدر وسع بکوشم

ضمن عرض اعتذار از وکلای محترم دادگستری که به علت زیاد بودن تعداد مقالات ارسالی موفق به چاپ مقاله های ایشان در این مجموعه نشده ایم، امیدواریم از مقالات آنان در جلد دوم این کتاب که به زودی به زیور چاپ آراسته خواهد گردید، استفاده نمائیم.

کمیسیون روابط عمومی کانون وکلای دادگستری مرکز

شادروان وکیل دکتر میرسید حسن امامی

وصیت در موارد فوق العاده (غیر عادی)

به دستور ماده‌ی «۲۸۳» قانون امور حسبی: «در موارد فوق‌العاده از قبیل جنگ یا خطر مرگ فوری و امراض ساریه و مسافرت در دریا که مراوده نوعاً مقطوع و به این جهت موصی نمی‌تواند به یکی از طریق مذکور (رسمی، خودنوشت، سری) وصیت کند، ممکن است وصیت به طریقی که در مواد بعد ذکر می‌شود واقع شود.»

۱- نظامیان و اشخاصی که در ارتش اشتغال به کار دارند در صورتی که مأموریت جنگی داشته و یا در محلی زندانی و یا محصور باشند به دستور ماده «۲۸۴» ق. امور حسبی: «افراد و افسران نظامی و کسانی که در ارتش اشتغال به کاری دارند می‌توانند نزد یک نفر افسر یا هم‌ردیف او با حضور دو گواه وصیت خود را شفاهاً اظهار نمایند.»

منظور قانون از کسانی که در ارتش اشتغال به کار دارند، اعم از آن‌که نظامی باشند یا هم‌ردیف نظامی یا افراد غیرنظامی که در موقع جنگ خدمت به نظامیان می‌کنند، مانند پرستاران و کسانی که برای نظافت و رختشویی آنان و آشپزی و امثال آن معین شده‌اند خواه افتخاری خدمت نمایند یا مزدور باشند.

مورد مذکور در بالا در صورتی است که نظامیان و کسانی که در ارتش اشتغال دارند بیمار و مجروح باشند والا به دستور ماده «۲۸۵» ق. امور حسبی: «در صورتی که نظامی یا کسی که در ارتش اشتغال به کاری دارد، بیمار یا مجروح باشد ممکن است وصیت خود را در حضور رئیس بهداری